

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ZAWONIA

Prognoza oddziaływania na środowisko

TYTUŁ : PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
 STUDIUM UWARUNKOWAŃ
 I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
 PRZESTRZENNEGO GMINY ZAWONIA

WSPÓŁPRACA: Kwadrat. Biuro Projektowe
 Joanna Kruczek

AUTOR: mgr inż. Sylwia Srebnik

Srebnik

ZAWONIA
2020

1. SPIS TREŚCI

1. SPIS TREŚCI	2
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY. 5	
4. CEL, ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY	5
5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	7
6. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	8
6.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE.....	8
6.2. SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU.....	10
6.3. GLEBY	10
6.4. ZŁOŻA KOPALIN	11
6.5. WODY PODZIEMNE.....	12
6.6. WODY POWIERZCHNIOWE	15
6.7. ZAGROŻENIE POWODZIOWE.....	15
6.8. WARUNKI KLIMATYCZNE	16
6.9. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE	16
6.10. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	21
6.11. KLIMAT AKUSTYCZNY	21
6.12. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	21
7. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	22
8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	22
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	26
9.1. DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I WSPÓLNOTOWE	26

Prognoza oddziaływania na środowisko

9.2.	DOKUMENTY KRAJOWE	27
10.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE LUB BRAK ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	28
11.1.	OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ W TYM CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	28
11.2.	ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA.....	30
11.3.	ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI	31
11.4.	ODDZIAŁYWANIA NA WODY	32
11.5.	ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE I KLIMAT	33
11.6.	ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I KRAJOBRAZ	35
11.7.	ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE	36
11.8.	ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE	36
11.9.	PODSUMOWANIE	37
12.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.	38
13.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	39
14.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE.....	40
15.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	40
16.	WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH.....	43

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zgodnie z Uchwałą Nr VI/33/2019 Rady Gminy Zawonia z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawonia przystąpiono do sporządzenia ww. studium.

Dla obszaru opracowania aktualnie obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawonia, które zostało uchwalone Uchwałą nr XXVI/182/2009 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 listopada 2009 r. ze zm.

Zasadność opracowania nowego studium wynika z potrzeby posiadania przez gminę aktualnego dokumentu określającego politykę przestrzenną Gminy Zawonia, służącego jako podstawa do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niezbędne jest dostosowanie zapisów do aktualnych wymogów prawnych. W ostatnich latach nastąpiły znaczne modyfikacje obowiązujących przepisów prawa, które są bezpośrednio lub pośrednio powiązane z dokumentami planistycznymi.

Ponadto nastąpiły zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy wynikające z wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także wpłynęły wnioski o dokonanie zmian obowiązującego studium.

Studium określa politykę przestrzenną, uwzględniając zasady określone w koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Studium sporządza się dla całego obszaru gminy w granicach administracyjnych.

Studium składa się z:

- Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego

W części dotyczącej uwarunkowań o których mowa w art. 10 ust. 1 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [2] uwzględniono między innymi istniejące zagospodarowanie terenu, ład przestrzenny, stan i zasoby środowiska, dziedzictwa kulturowego, warunki życia mieszkańców, potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

- Kierunków zagospodarowania przestrzennego

W części dotyczącej kierunków o których mowa w art. 10 ust. 2 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [2] określono ogólne kierunki polityki przestrzennej, które stanowią wytyczne przy sporządzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.

Prace nad opracowywaniem niniejszego dokumentu rozpoczęto od zapoznania się z ustaleniami zawartymi w projekcie studium, którego dotyczy Prognoza. Dokonano analizy istniejącego i planowanego sposobu zagospodarowania terenu. Następnie przystąpiono do analizy istniejącego stanu środowiska w przedmiotowym obszarze, w oparciu o dostępne dokumenty planistyczne, program ochrony środowiska, materiały kartograficzne oraz wizje w terenie.

Biorąc pod uwagę fakt, że projekt studium obejmuje całą gminę Zawonia, dla której w całości aktualnie obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawonia, które zostało uchwalone Uchwałą nr XXVI/182/2009 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 listopada 2009 r. ze zm. zbadano czy są opracowane inne Prognozy oddziaływania na środowisko obejmujące przedmiotowy teren. Zgodnie z art. 52 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1] w Prognozie uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania. Biorąc powyższe pod uwagę, w Prognozie oddziaływania na środowisko uwzględniono zapisy *Prognozy oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zawonia* wraz ze zmianami.

Powyższe działania umożliwiły sporządzenie diagnozy stanu środowiska na terenie objętym projektem studium, a w następstwie możliwość rozpoznania potencjalnego oddziaływania realizacji zapisów przyjętych w projekcie studium na poszczególne komponenty środowiska.

4. CEL, ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawą prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1]. Zgodnie z art. 46 w/w ustawy przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu przedstawienie przewidywanego wpływu i skutków realizacji projektu studium na środowisko.

W związku z art. 53 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1] wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Trzebnicy z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na

Prognoza oddziaływania na środowisko

środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zawonia.

Pismem nr WSI.411.228.2019.KM z dnia 16.07.2019 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w suikzp Gminy Zawonia:

1. Prognoza winna być zgodna z treścią całego art. 51 ust. 2 wyżej cyt. ustawy. Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdza się, że winna zawierać wszystkie elementy wymienione w powyższym artykule.

2. Informacje zawarte w prognozie winny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu (art. 52 ust. 1 wyżej cyt. ustawy).

3. Prognoza powinna określać, analizować i oceniać wpływ sposobu zagospodarowania terenu na:

- stanowiska gatunków roślin, objętych ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz gatunków zwierząt, objętych ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) występujących na terenach objętych studium;

- przedmioty ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Skoroszowskie Łąki PLH020093;

- przyrodę użytku ekologicznego „Polana Grochowska”;

- siedliska przyrodnicze wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1713);

- ochronę i drożność korytarzy ekologicznych cieków wodnych.

4. Prognoza powinna:

- identyfikować elementy krajobrazu szczególnie cenne ze względu m. in. na wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne lub estetyczno-widokowe, które wymagają zachowania lub określenia zasad i warunków kształtowania;

- oceniać oddziaływania ustaleń dokumentu na wartości krajobrazowe, wskazywać zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazu oraz działania mające na celu zapewnienie właściwej ochrony krajobrazów i możliwości ich kształtowania;

5. Zgodnie z art. 52 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania*

Prognoza oddziaływania na środowisko

na środowisko [1], prognoza winna uwzględniać informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z przedmiotowym projektem.

6. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f wyżej cyt. ustawy prognoza zawiera oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1], stanowiące załącznik do prognozy.

Postanowieniem nr 47/19 (pismo znak: ZNS-63-13/WR/19) z dnia 09.07.2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Trzebnicy uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w zakresie zgodnym z wymaganiami zawartymi w art. 51 ust 2 akt 1,2 oraz pkt. 3a *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1] .

W zawiązku z powyższym organ opracowujący projekt dokumentu, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z zakresem określonym w art. *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1].

Organ opracowujący dokument, poddaje projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu właściwym organom oraz umożliwia udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 54 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1].

5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z *Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [2] w celu oceny aktualności i studium i planów miejscowych dokonują się analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletni program ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wnioskach w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada Gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, podejmuje działania mające na celu ich zmianę w całości lub części.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1] organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring

Prognoza oddziaływania na środowisko

skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Zaleca się zapoznanie z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i monitorowanymi parametrami, opracowanymi przez jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska.

Systematyczny monitoring podstawowych komponentów środowiska tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz wskazać dalsze kierunki jego ochrony. Stan środowiska podlegać będzie ocenie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, natomiast wyniki będą publikowane w corocznych raportach przez właściwego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

W celu określenia skutków realizacji ustaleń studium proponuje się dokonanie przez osobę wyznaczoną przez wójta gminy, wizji terenowej na terenie gminy. Wskazane jest by wizja była prowadzona raz na cztery lata, zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu przestrzennym, dotyczącymi sporządzenia analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Monitoring skutków powinien być przeprowadzany razem z oceną aktualności studium i planów miejscowych.

6. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

6.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Gmina Zawonia położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego i jest najbardziej wysuniętą na wschód gminą wiejską powiatu trzebnickiego. Gmina Zawonia graniczy:

- od północnego-wschodu z gminą Krośnice (powiat milicki),
- od północy z gminą Milicz (powiat milicki),
- od zachodu i południowego - zachodu z gminą Trzebnica (powiat trzebnicki),
- od południa z gminą Długołęka (powiat wrocławski),
- od wschodu z gminą Dobroszyce (powiat oleśnicki).
-

W skład Gminy Zawonia wchodzi łącznie 28 miejscowości, w tym 23 sołectwa. Miejscowość Zawonia, pełniąca funkcję ośrodka administracyjnego Gminy, jest położona w odległości 9 km od miasta Trzebnicy i 27 km od miasta Wrocławia.

Gmina Zawonia, według klasyfikacji dziesiętnej na jednostki fizyczno-geograficzne wg J. Kondrackiego (2009) położona jest w prowincji Niż Środkowoeuropejski, na obszarze podprowincji Niziny Środkowopolskie, na granicy czterech mezoregionów:

- **Kotlina Żmigrodzka** (północna i północno-zachodnia część gminy) będąca częścią makroregionu Obniżenie Milicko-Głogowskie. Mezoregion ten stanowi zagłębienie końcowe lodowca warciańskiego. Na zachodzie łączy się z Pradolina Głogowską poprzez zwężenie doliny Baryczy, natomiast na wschodzie, poprzez podobne zwężenie, z Kotliną Milicką. Od południa kotlinę zamykają Wzgórza Trzebnickie, natomiast północna granica z wysoczyznami Leszczyńską i Kaliską jest niewyraźna. Kotliną, ze wschodu na zachód, przepływa rzeka Barycz, a jej dno wypełniają piaski, zajęte przez bory sosnowe lub lasy łąkowe w dolinach strug.
- **Równina Oleśnicka** (niewielka południowo-wschodnia część gminy) będąca częścią makroregionu Nizina Śląska. Przeważają tu tereny zbudowane z gliny zwałowej z ostańcami form glacialnych zlodowacenia odrzańskiego, z występującymi sandrami zlodowacenia warciańskiego, na przedpolu Wzgórz Trzebnickich. Na terenie gminy występuje, jako lekko falista wysoczyzna morenowa, częściowo sandrowa, pochylona ze wschodu na zachód. Gleby są brunatnoziemne, zajęte przeważnie przez uprawę, z małą ilością lasów.
- **Wzgórza Trzebnickie i Wzgórza Twardogórskie** (centralna, zachodnia i wschodnia część gminy), będące częścią makroregionu Wał Trzebnicki. Wzgórza Trzebnickie są spiętrzonymi morenami końcowymi zlodowacenia warciańskiego ze sfałdowanymi warstwami neogeńskimi. Południowe stoki pokrywają piaski sandrowe oraz less, są mało zalesione, ale w drzewostanach występuje buk, jodła i świerk. Wzgórza Twardogórskie są łukiem moren wciśniętych, przylegających od wschodu do Wzgórz Trzebnickich i zamykających od południowego zachodu Kotlinę Milicką. Ten łuk morenowy powstał nieco później od łuku trzebnickiego i sycowsko-ostrzeszowskiego. Jest to region rolniczo-leśny.

Południowa część gminy, położona w zasięgu strefy spiętrzonej moreny czołowej Wzgórz Trzebnickich, odznacza się znacznie zróżnicowaną rzeźbą i wyniesieniem od 170 do ponad 200 m n.p.m. Najwyższy punkt położony jest pomiędzy Skotnikami a Miłonowicami na wysokości 241,5 m n.p.m. Wzgórza morenowe, często o stromo nachylonych zboczach (>10%), przecinają głęboko wcięte wąwozy, przeważnie zadrzewione. Niewiele jest natomiast typowych rozcięć dolinnych, z uwagi na stosunkowo ubogą sieć hydrograficzną.

Ku północy – w kierunku Równiny Czeszowskiej – teren generalnie się obniża. Równina Czeszowska, a także Brama Maleszowska (rejon Złotowa), to teren prawie płaski, silnie zalesiony i słabo rozcięty dolinami, pomimo gęstej sieci rzecznej. Jest to obszar równinny, który ukształtowany został głównie w wyniku procesów peryglacialnych. Powierzchnia terenu wznosi się tu do wysokości 140 m n.p.m. i jest generalnie nachylona w kierunku północno-zachodnim, a w części północnej gminy – w kierunku zachodnim. Spadki terenu są niewielkie, nieprzekraczające 3°, jedynie miejscami nieco się zwiększają (rejon wydmy w okolicach Czeszowa).

6.2.SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU

Na terenie gminy dominują obszary rolne, zajmujące ponad 55% ogólnej powierzchni gminy, występujące głównie w południowej części gminy. Drugą pod względem wielkości grupę stanowią lasy, które zajmują prawie 39% ogólnej powierzchni gminy. Pozostałe tereny stanowią tereny zainwestowane, tj. układ komunikacyjny i zabudowania.

Występująca na terenie gminy zabudowa skoncentrowana jest głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych i ma charakter zabudowy zagrodowej oraz rozproszonej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, opartej głównie o historyczne układy przestrzenne wsi w układach ulicowych i wielodrożnicowych. Poza historycznymi układami przestrzennymi nowe tereny zabudowane, głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i letniskowa, powstają na terenach atrakcyjnych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, w miejscowościach: Budczyce, Czeszów, Kałowice, Niedary, Pęciszów, Stanięcice, Trzęsowice, Złotów i Złotówek.

Zupełnie inna forma zagospodarowania występuje w centralnej części gminy. Wynika to z faktu, iż obręb Zawonia pełni funkcję ośrodka administracji gminnej, zapewniając mieszkańcom gminy dostęp do usług publicznych, a także usług komercyjnych. W Zawoni występują również obiekty produkcyjno-usługowe, a także magazynowe i składowe. Swoją strukturą zabudowy, planem dróg i układem przestrzennym, wieś ma bardziej charakter małomiasteczkowy niż typowo wiejski. Zwłaszcza przez ostatnie lata nastąpił rozwój typowego budownictwa mieszkalnego (niewielkie działki z jednorodzinną zabudową), nie związanego z gospodarstwami rolnymi. Można tu wyodrębnić starą część wsi z zabudową wzdłuż głównej drogi wojewódzkiej relacji Trzebnica - Oleśnica, gdzie znajdują się także różne instytucje użyteczności publicznej i usługowej oraz nowe, małe osiedla powstałe na obrzeżach wsi, na terenie dotychczasowych gruntów rolnych, które są intensywnie zabudowywane.

Zwartym charakterem zabudowy, oprócz miejscowości Zawonia, wyróżnia się miejscowość Tarnowiec, położona w bezpośrednim sąsiedztwie Zawonia oraz miejscowość Czeszów, zlokalizowana w północnej części gminy. W miejscowościach tych, przez ostatnich kilka lat, obserwuje się wzmożony ruch budowlany.

Czeszów jest drugą w kolejności dużą jednostką osadniczą - wieś w typie wielodrożnicy z krzyżującymi się głównymi drogami powiatowymi i rozbudowanym układem bocznych dróg. Tutaj, podobnie jak w Zawoni, na obrzeżach starej zabudowy powstają małe osiedla z nową zabudową o charakterze willowym i rekreacyjnym.

6.3.GLEBY

Na obszarze gminy dominują gleby brunatne właściwe, biellicowe, czarne ziemie, mady oraz gleby organiczne (murszowo-mineralne). W części północnej gminy dominują utwory piaszczyste i żwirowe. Są to gleby bardzo lekkie, wytworzone z piasków słabo gliniastych zalegających płytko i średnio głęboko na piaskach luźnych.

Wśród gruntów ornych przeważają gleby kompleksu 5 (żytni dobry), 6 (żytni słaby), 7 (żytni bardzo słaby). Należą one do gleb biellicowych, pseudobiellicowych i brunatnych wylugowanych i kwaśnych. Występują w okolicach Złotowa, Czeszowa, Trzęsowic.

Prognoza oddziaływania na środowisko

W południowej części gminy, w strefie Wału Trzebnickiego, występują utwory pylaste (lessowe), zaliczane do kompleksu 1 (pszennego bardzo dobrego), 2 (pszennego dobrego) i kompleksu 3 (pszennego wadliwego). Są to kompleksy gleb ornych, występujące w południowo-zachodniej części gminy w rejonie wsi: Skotniki, Czachowo, Sędzice, Głuchów Dolny, Cielętniki, Radłów, Tarnowiec, Miłonowice i Rzędziszowice.

Ponadto w obrębie gleb brunatnych i bielcowych wyróżnić można:

– gleby orne kompleksu 2 (pszennego dobrego), 3 (pszennego wadliwego) i 5 (żytniego dobrego), wytworzone z glin całkowitych oraz glin zalegających płytko i średnio głęboko na piaskach. Zajmują one środkową i południową część gminy, występując w sąsiedztwie gleb wytworzonych z piasków, w obrębach wsi: Zawonia, Pomianowice, Prawocice, Niedary, Pstrzejowice i Ludgierzowice,

– gleby orne kompleksu 4 (żytni bardzo dobry) i 6 (żytni słaby), wytworzone z piasków gliniastych zalegających płytko o średnio głęboko na glinach, piaskach luźnych i słabo gliniastych. Występują one w środkowej i południowej części gminy.

W dolinach rzek skałę macierzystą tworzą mady powstające z namulów osadzanych przez rzeki podczas powodzi i wylewów. Należy one do kompleksu trwałych użytków zielonych średnich. Na terenach podmokłych miejscami występują gleby murszowo-mineralne, należące do kompleksu użytków zielonych słabych i bardzo słabych. Ponadto na obszarze gminy występują czarne ziemie, które występują jedynie w niewielkich enklawach, najczęściej w obniżeniach terenowych. Charakteryzują się one grubym poziomem próchnicznych, z dużą zawartością próchnicy.

Gmina Zawonia pod względem ukształtowania terenu w widoczny sposób dzieli się na dwie części o odmiennych warunkach przyrodniczych: część północną gdzie przeważają gleby lżejsze, gorszych klas bonitacyjnych (IV – VI klasy) oraz część południową gdzie występują gleby II i III klasy bonitacyjnej oraz niewielkie fragmenty I klasy bonitacyjnej. Głównym typem gleb występujących na terenie gminy są gleby IV klasy bonitacyjnej, choć znaczny udział mają również gleby III i V klasy. Gleby II i III klasy bonitacyjnej występują głównie na terenie Wzgórz Trzebnickich, w związku z czym południowa część gminy charakteryzuje się wysokimi walorami produkcyjnym.

6.4. ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie gminy Zawonia występują udokumentowane złoża kopalin pospolitych – złoża kruszywa naturalnego, o znaczeniu lokalnym.

Tab.1. Udokumentowane złoża kopalin na terenie Gminy Zawonia.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Powierzchnia [ha]	Głębokość	
				od	do
Kruszywa naturalne					
1	Czeszów	rozpoznane szczegółowo	0,65	0,50	4,40
2	Ludgierzowice	skreślone z bilansu zasobów	1,3	-	-
3	Rzędziszowice	skreślone z bilansu	0,93	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko

		zasobów			
4	Rzędziszowice I	rozpoznane szczegółowo	2,5157	0,30	9,50
5	Rzędziszowice I-1	rozpoznane szczegółowo	3,005	0,30	9,20
6	Sędzice	zagospodarowane	4,487	0,40	5,90
7	Sucha Wielka	eksploatacja zaniechana	1,98	0,20	6,30
8	Tarnowiec	rozpoznane szczegółowo	0,55	0,20	5,00
Gaz ziemny					
9	Czeszów	zagospodarowane	1039	-	-

Największe znaczenie mają złoża gazu ziemnego „Czeszów”, występujące w północnej części gminy, w rejonie wsi Czeszów i Trzęsowice. Złoże to związane jest z systemem pól gazowych występujących na monoklinie przedsudeckiej, zwłaszcza po północnej stronie Wału Trzebnickiego.

Na terenie gminy prowadzona była również eksploatacja surowców naturalnych, zwłaszcza piasków i żwirów, na potrzeby lokalnej ludności. Eksploatacja ta prowadzona była w sposób niekontrolowany, w wyniku czego część miejsc pozostałych po eksploatacji zarośnięta została roślinnością – samosiejkami.

W gminie Zawonia występuje obszar i teren górniczy „Czeszów I” (koncesja Nr 115/93 z dnia 21.06.1993 r. na wydobywanie gazu ziemnego, wydana przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, zmieniona decyzją Ministra Środowiska, znak: DGK-IV.4771.16.2018.AT z dnia 14.06.2018 r. - ważna do dnia 21.06.2023 r.)

Obszar i teren górniczy „Czeszów I” mają powierzchnię 1 873 ha. Gaz wydobywany jest systemem samoczynnym i przekazywany do ośrodka grupowego, gdzie poddawany jest oczyszczaniu.

Ponadto koncesji Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 2/E/2017 oraz 3/E/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r., udzielono również na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Rzędziszowice I” (ważna do 31.01.2037 r.) oraz „Rzędziszowice I-1” (ważna do 16.02.2032 r.). Od 18 sierpnia 2014 r. aktywna jest również koncesja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 5/E/2014 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża "Sędzice" (ważna do 15.07.2022 r.).

6.5. WODY PODZIEMNE

Obszar gminy należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego, podregionu wielkopolsko – śląskiego, rejonu hydrogeologicznego Obornik Śląskich – Trzebnicy – Ostrzeszowa. Jest on zbudowany z utworów kenozoicznych zaburzonych glicitektonicznie o skomplikowanych warunkach hydrogeologicznych. Wody użytkowe występują w utworach czwartorzędu i trzeciorzędu. Pierwszy użytkowy poziom wodonośny występuje na głębokości do 20 m. Wodonośność podłoża osiąga na większości obszaru gminy 10-30 m³/h. Obniżona wodonośność podłoża (2-10 m³/h) występuje na niewielkim obszarze na południowy wschód od miejscowości Kopiec i Rzędziszowice, a także w pasie biegnącym od zachodniej granicy gminy w rejonie Kuźniczyska po wschodnią granicę gminy w rejonie Złotowa i po Czeszów

na północy. Na większości obszaru gminy pierwszy użytkowy poziom wodonośny jest całkowicie izolowany od wpływów z powierzchni terenu, co wiąże się ze zmniejszoną wrażliwością na zanieczyszczenie. Niemniej jednak, w północnej części gminy pierwszy użytkowy poziom wodonośny nie ma takiej izolacji. Dotyczy to terenów od granicy gminy na zachód od Czeszowa, poprzez tereny położone na południe od Czeszowa, okolice Złotowa, po granicę gminy na północ od Czeszowa. Na obszarach tych pierwszy użytkowy poziom wód podziemnych cechuje się zwiększoną wrażliwością na oddziaływania zanieczyszczeń przenikających z powierzchni terenu. W obniżeniach terenowych zwierciadło zwykle występuje na głębokości do 1 m.

Na wzniesieniach terenowych oraz na ich stokach zwierciadło to zalega na głębokości 5 – 10 m, a niekiedy jeszcze głębiej. W obrębie nieprzepuszczalnych utworów przypowierzchniowych zwierciadło wody nie powinno występować lub może mieć okresowo charakter zwierciadła zawieszonoego w obrębie deluwii na podłożu nieprzepuszczalnym. W obrębie glin glacialnych zwierciadło wód podziemnych zwykle występuje w różnorodnych i często nieregularnych przewarstwieniach zawierających utwory przepuszczalne (piaski, żwiry).

Północny fragment gminy położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303 Pradolina Barycz – Głogów (E), który jest położony wzdłuż rzeki Baryczy, na przedpolu Wzgórz Trzebnickich i Twardogórkich.

Formowanie zasobów wód odbywa się głównie poprzez przesączanie wód opadowych w przepuszczalne i półprzepuszczalne podłoże. Dodatkowo zasilany jest od południa oraz częściowo zachodu i wschodu wodami spływającymi z Wzgórz Trzebnickich oraz od północy wodami napływającymi z Wysoczyzny Leszczyńskiej i Kaliskiej. Zwierciadło wody zalega ogólnie na głębokości 1 – 5 m, miejscami nieco głębiej. Jest zbiornikiem o charakterze porowym, charakteryzującym się dużą zmiennością hipsometrii dna. Tworzą go osady piaszczysto-żwirowe, piaszczyste i piaszczysto pylaste, tworząc dwie warstwy wodonośne: górną, przypowierzchniową o zwierciadle swobodnym i dolną o zwierciadle napiętym, rozdzielone półprzepuszczającymi utworami zastoiskowymi (mułki, pyłki, ły warwowe) i glinami zwałowymi.

Stan chemiczny wód podziemnych czwartorzędowego piętra wodonośnego jest na ogół dobry, a ich jakość ogólnie zaliczono do klas I – III. Ze względu na podwyższone, niezgodne z wymaganiami dla wód pitnych stężenia żelaza i manganu, wody te są zdatne do spożycia po prostym uzdatnianiu.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych na obszarze gminy Zawonia występuje JCWPd nr 79 i JCWPd nr 96 oraz JCWPd nr 95. Poniżej zaprezentowano parametry hydrogeologiczne jednostki:

JCWPd Nr 79 – powierzchnia: 3819,9 km², Region: Środkowej Odry, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: VI – wielkopolski.

System krążenia wód podziemnych na terenie jednostki jest wielostopniowy. Głównym źródłem zasilania jest infiltracja opadów atmosferycznych. Struktury czwartorzędowe zasilane są bezpośrednio lub poprzez utwory słabo przepuszczalne w skali lokalnej. Krążenie wód w tym piętrze jest stosunkowo szybkie ze względu na duże spadki zwierciadła wód podziemnych. Nieco inaczej przebiega proces krążenia wód podziemnych w utworach

wodonośnych neogenu. Cechą tego piętra jest ograniczona więź hydrauliczna pomiędzy poszczególnymi warstwami ponieważ nie posiadają większego rozprzestrzenienia, często tworzą izolowane warstwy i soczewy. Zasilanie następuje drogą przesączania z nadległych poziomów czwartorzędowych lub bezpośrednio przez infiltrację opadów przez nakład gliniasto-ilasty. Odpływ wód podziemnych, zarówno piętra czwartorzędowego jak i mioceńskiego, wymuszony jest drenującym charakterem doliny Odry i Baryczy oraz jej dopływów.

JCWPd Nr 96 – powierzchnia: 1744,6 km², Region: Środkowej Odry, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: XV – wrocławski.

Ze względu na ukształtowanie terenu spływ wód powierzchniowych odbywa się w kierunku rzeki Odry. Główną bazą drenażu dla poziomów przypowierzchniowych oraz użytkowych poziomów wodonośnych jest również dolina rzeki Odry ciągnąca się wzdłuż południowo-zachodniej granicy JCWPd. Przepływ wód podziemnych generalnie odbywa się z północnego-wschodu na południowy -zachód, w kierunku tej rzeki. Lokalnymi bazami drenażu są dwa główne prawobrzeżne dopływy Odry przepływające przez ten obszar: Widawa i Oleśnica (wraz z jej największym dopływem Dobrą). Wysokość powierzchni piezometrycznej w strefie centralnej i zachodniej obniża się od 220 do 110 m n.p.m., a we wschodniej od 180 do 120 m n.p.m. Zasilanie wód podziemnych piętra czwartorzędowego odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych w głąb nieizolowanych lub słabo izolowanych utworów piaszczysto-żwirowych.

Neogeńskie piętro wodonośne charakteryzuje się naporowym, subartezyjskim zwierciadłem wody. Zasilanie wielowarstwowego systemu wodonośnego następuje drogą przesączania poprzez nadległe poziomy oraz przez okna hydrogeologiczne. Najkorzystniejsze warunki do wymiany wód z piętrami czwartorzędowymi istnieją w rejonach występowania głębokich, czwartorzędowych, rynnowych struktur kopalnych. Jednakże ogólnie można przyjąć, że więź hydrauliczna pomiędzy poszczególnymi poziomami jest ograniczona, ponieważ tworzą one często izolowane warstwy i soczewy. Zasilanie starszych pięter odbywa się w obrębie stref zaangażowanych tektonicznie oraz poprzez infiltrację wód z poziomów wyżej leżących.

JCWPd nr 95 - powierzchnia: 1722,3km², Region: Środkowej Odry, Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: XV – wrocławski.

Na obszarze JCWPd 95 warunki krążenia wód są zróżnicowane. Wody wydzielonych pięter wodonośnych pozostają w kontaktach hydraulicznych, w różnych układach hydrostrukturalnych,

tworząc skomplikowany system przepływu wód o zasięgu regionalnym. Układ hydroizohips wydzielonych poziomów wodonośnych wskazuje na zmienne kierunki przepływu wód podziemnych, generalnie w kierunku doliny Odry. W południowej części obszaru JCWPd strefę zasilania regionalnego przepływu wód podziemnych stanowią Wzgórza Strzegomskie oraz Wysoczyzna Średzka, skąd wypływają dwa największe na tym obszarze ciekły: Średzka Woda oraz Cicha Woda. Generalnie obszar ten odwadniany jest ku północy. W północno-wschodniej części JCWPd strefa zasilania związana jest ze wzniesieniami morenowymi Wzgórz Trzebnickich. Ich południowe stoki odwadniane są w kierunku południowo-zachodnim. Wysoczyzna Lubińska stanowiąca północno-wschodni fragment JCWPd odwadniana jest w kierunku wschodnim. Bazą drenażu dla poziomu przypowierzchniowego oraz użytkowych poziomów wodonośnych jest dolina Odry. Zasilanie wód użytkowych pięter

wodonośnych odbywa się na drodze bezpośredniej infiltracji wód opadowych oraz poprzez przesączanie się przez nadkład gliniasto-ilasty. Triasowy oraz paleozoiczny poziom wodonośny są zasilane przede wszystkim na drodze bezpośredniej infiltracji, przy czym strefy zasilania dla tych poziomów związane są z wychodniami tych utworów

poza granicami JCWPd. Osobnym zagadnieniem jest dynamika permskiego poziomu wodonośnego związana z eksploatacją złóż miedzi w północnej części obszaru. W wyniku odwadniania cechsztyńskiego poziomu wodonośnego zaburzeniom uległy naturalne warunki hydrogeologiczne wód poziomu triasowego, podwęglowego i częściowo międzywęglowego.

6.6. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Zawonia położona jest w zasięgu zlewni rzeki Baryczy, a tylko niewielki fragment południowo-wschodniej części gminy należy do zlewni rzeki Widawy. Dział wodny biegnie grzbietem Wzgórz Trzebnickich, w pobliżu południowej granicy gminy. Ze zboczy Wzgórz Trzebnickich spływa niewiele cieków, które płyną głęboko wciętymi dolinkami o sporych spadkach.

W północnej części gminy sieć hydrograficzna jest gęsta. Tworzą ją cieki naturalne, zbiorniki wodne oraz system rowów melioracyjnych. Głównym ciekim całej gminy jest rzeka Sąsiedzica, będąca lewym dopływem Baryczy. Przepływa ona w północnej części gminy, ze wschodu na zachód. Jej liczne dopływy mają swoje ujścia głównie poza granicami gminy. Najważniejszy z nich to strumień Jesionka, płynący w północnej części gminy, oraz Głęboki Rów, przepływający przez południową część gminy. Największym ciekim płynącym przez obszar gminy, należącym do zlewni Widawy, jest rzeka Jagodna, która przepływa przez Rzędziszowice i uchodzi do rzeki Dobra poza gminą Zawonia.

Występujące na terenie gminy cieki charakteryzują się niewielkim przepływem oraz niewielką powierzchnią zlewni.

6.7. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z art. 88d ust. 2 pkt. 2 *Ustawy Prawo wodne [10]* obszary zagrożone powodzią dzielą się na:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%) lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - a. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
 - b. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Obszar gminy Zawonia nie jest obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, ani też obszarem, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest niskie lub istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego. Dla obszaru gminy, Krajowy

Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie nie sporządził map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP), dla rzek objętych I cyklem planistycznym. Na analizowanym obszarze w ramach Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WORP) nie wyznaczono rzek, które zakwalifikowały się do opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w II cyklu planistycznym. Na obszarze projektu niniejszego studium nie występują rzeki i cieki wodne, które mogłyby stanowić zagrożenie powodziowe. Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego, opublikowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (<http://mapy.isok.gov.pl/>) wynika, iż dla omawianego terenu nie występuje zagrożenie powodziowe.

6.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

Według regionalizacji klimatycznej Polski (*W. Okołowicz, 1968*) gmina Zawonia położona jest w śląsko - wielkopolskim regionie klimatycznym, w strefie wpływów Przedgórze Sudeckiego oraz średnim wpływem oceanicznych mas powietrza. Średnia roczna temperatura wynosi 8° – 8,5°C. Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipca) to 17,5°C, natomiast najzimniejszego (stycznia) zawiera się w przedziale -1,2° do -1,8°C.

Według podziału rolniczo – klimatycznego Polski (*R. Gumiński, 1948*) omawiany obszar należy do dzielnicy łódzkiej. Okres wegetacyjny trwa 220 – 230 dni. Początek robót polowych przypada przeciętnie na drugą lub trzecią dekadę marca. Średnia grubość pokrywy śnieżnej wynosi 10 – 15 cm, maksymalnie do 50 cm na obszarze Wzgórz Trzebnickich i zalega ona przez okres 50-60 dni. Zanika przeciętnie w terminie do 25 marca na północnych krańcach gminy oraz w terminie do 25 - 30 marca na pozostałej części gminy. Ostatnie przymrozki występują w okresie do 20 – 25 kwietnia.

Na terenie gminy przeważają wiatry z kierunku zachodniego (17 - 20%) o średnich prędkościach 3 - 3,5 m/sek, a drugorzędnie z kierunku południowo - zachodniego (16 - 20%). Frekwencja cisz atmosferycznych wynosi średnio 5 do 10%. Średnia roczna suma opadów w okresach wieloletnich w północnej części gminy wynosi 570 - 600 mm. Na obszarze Wzgórz Trzebnickich ilość opadów zwiększa się do poziomu 590 - 650 mm. Maksymalna suma miesięcznych opadów przypada na lipiec i wynosi około 90 mm, a najmniejsze miesięczne opady przypadają na miesiąc luty - około 30 mm.

Czas trwania termicznej zimy wynosi średnio 60 dni, natomiast lata 90 dni. Wiatry wiejące na terenie gminy mają najczęściej kierunek północno-zachodni. Najwięcej dni pochmurnych przypada na okres od listopada do stycznia, najmniej od maja do września, natomiast minimum przypada na czerwiec.

6.9. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

Ze względu na odmienne warunki naturalne i stopień zagospodarowania ziemi przez rolnictwo, istnieje silne zróżnicowanie regionalne na część północną i południową, różniące się zasięgiem i wielkością naturalnych zespołów roślinnych.

- W części południowej w związku z dobrymi glebami i intensywną gospodarką rolną, naturalne zespoły roślinne zajmują bardzo małe powierzchnie. Przede wszystkim są to

Prognoza oddziaływania na środowisko

zbiorowiska chwastów na terenie pól uprawnych (głównie na gruntach odłogowanych), ekosystemy łąkowe, leśno-łąkowe i leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż dróg, cieków i obniżeń w rozcięciach erozyjnych. Niewielkie powierzchnie naturalnych użytków łąkowych przeważnie należą do okresowo wilgotnych i porośnięte są trzęślicą modrą, śmiałkiem darniowym, czterema gatunkami ostrożenia i wiązówką błotną. Łąki miejsc suchych porośnięte są rajgrasem wyniosłym, kupkówką pospolitą, życią trwałą, wiechliną łąkową, mniszkiem pospolitym, stokłosą miękką i szczawiem zwyczajnym. Oprócz izolowanych niewielkich płatów zadrzewień i małych lasków nie występują tu większe powierzchnie leśne. Średnio, wskaźnik lesistości wynosi 5%. W Pstrzejowicach lasy nie występują, a w pozostałych wsiach na południu nie przekraczają 10% powierzchni. Są to zbiorowiska borów mieszanych świeżych z równorzędnym udziałem drzew szpilkowych (z przewagą sosny zwyczajnej) i liściastych. Oprócz tego rosną: buk zwyczajny, grab zwyczajny i brzoza brodawkowata. W warstwie krzewów rośnie leszczyna pospolita, jarzębina i kruszyna pospolita. Nad rzekami można spotkać niewielkie fragmenty łągowych lasów wiązowych złożonych z olszy czarnej, wiązu pospolitego i dębu szypułkowego. Rzadziej można spotkać klon polny, topolę białą i dziką jabłoń. W takich obrębach jak Ludgierzowice, Pomianowice i Tarnowiec, większość powierzchni zielonych tworzą różne zbiorowiska drzew i krzewów, czyli tzw. tereny zadrzewione.

- W części północnej zdecydowanie dominuje udział naturalnych zespołów roślinnych, głównie przy udziale dużych, zwartych kompleksów leśnych. Największe powierzchnie leśne (tzw. lasy Grochowej), występują w obrębie Grochowa- ponad 90% oraz w Pęciszowie i Budzycach – prawie 70%. Nieco mniejsze, na poziomie 50% znajdują się w Niedarach oraz w Złotowie i Czeszowie (część kompleksu Lasów Milickich).

Pod względem siedliska zaliczane są głównie do borów świeżych i mieszanych, a w terenie bardziej mokrym, do lasów mieszanych świeżych i wilgotnych. W drzewostanie borów mieszanych mamy równorzędny udział gatunków szpilkowych i liściastych z przewagą sosny zwyczajnej i dębu szypułkowego. Oprócz tych gatunków rośnie buk zwyczajny, grab zwyczajny i brzoza brodawkowata. Pojawiają się również klon i grab. W warstwie krzewów rosną leszczyna pospolita, jarzębina pospolita i kruszyna pospolita. W runie spotykamy konwalię majową, jermiankę większą, wężymorda niskiego, pomocnika baldaszkowatego i marzankę wonną.

Bory świeże są dość ubogie florystycznie. Dominującym gatunkiem jest sosna, a w warstwie krzewów pojawiają się dwa gatunki borówki (czarna i brusznica), wrzos zwyczajny, trzmielina, śmiałek pogięty i orlica pospolita.

Nad Sąsiecznicą występują łąkowe lasy wiązowo-jesionowe. Oprócz wiązów i jesionów występuje tu olsza czarna i świerk pospolity. W podszyciu dominuje pokrzywa zwyczajna, a towarzyszą jej: budziszek cuchnący, niecierpek pospolity i jasnota plamista, trzmielina brodawkowata i wiciokrzew pomorski.

Nad brzegami rzek, na terenach o większym uwilgotnieniu, występują łąkowe lasy wiązowo - jesionowe z olszą czarną, jesionem wyniosłym i rzadziej świerkiem pospolitym.

Prognoza oddziaływania na środowisko

W podszyciu dominuje pokrzywa zwyczajna, niecierpek pospolity, jasnota plamista. Uzupełnieniem naturalnej okrywy roślinnej są kompleksy zbiorowisk łąkowych w dolinach rzek i na terenach podmokłych oraz wtórna sukcesja zbiorowisk chwastów na odłogowane grunty orne. Na terenach pól uprawnych z roślin naturalnych występują jedynie chwasty z gatunków takich jak: gwiazdnica pospolita, maruna bezwonna, przytulia czepna, przetacznik perski, chwastnica jednostronna. W zbiorowiskach na najuboższych glebach pojawiają się gatunki kwasolubne, takie jak: sporek polny, czerwiec roczny, szczaw polny, chłodek drobny, rzodkiew świrzepa, palusznik nitkowaty. Zbiorowiska użytków zielonych należą do okresowo wilgotnych łąk mezo i eutroficznych z trzęślicą modrą, śmiałkiem darniowym, ostrożeńcami, wiaźówką błotną i firletką poszarpaną.

Na terenie gminy Zawonia stwierdzono występowanie 23 gatunków roślin cennych przyrodniczo. Według inwentaryzacji przyrodniczej, sporządzonej w 1992 r., na terenie gminy na 144 stanowiskach występują następujące gatunki roślin:

- bagno zwyczajne,
- bluszcz pospolity,
- centuria pospolita,
- goryczka wąskolistna,
- mieczyk dachówkowaty,
- nasięźrzał pospolity,
- paprotka zwyczajna,
- pełnik europejski,
- storczykowate: listera jajowata, storczyk szerokolistny, storczyk plamisty, podkolan biały,
- sromotnik bezwstydnny,
- śnieżyczka przebiśnieg,
- turzyca pchła,
- wawrzynek wilczełyko,
- wiciokrzew pomorski,
- widłak gałęzisty;
- kalina koralowa,
- kocanki piaskowe,
- konwalia majowa,
- kopytnik pospolity,
- kruszyna pospolita,
- marzanka wonna,
- pierwiosnka lekarska,
- płucnica islandzka,
- porzeczka czarna.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 95 lęgowych gatunków ptaków podlegających ochronie, z czego 68 gatunków jest pospolitych lub dość licznych, a pozostałe 27 to gatunki rzadkie lub występujące w pojedynczych parach, lub też w dużym rozproszeniu.

Najbardziej cennym siedliskiem pod względem ornitologicznym jest kompleks stawów koło Czeszowa z rzadkimi gatunkami lęgowymi, tj.: błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*),

Prognoza oddziaływania na środowisko

cyranka (*Anasquerquedula*), czernica (*Aythyafuligula*), sieweczka rzeczna (*Charadriusdubius*), zimorodek (*Alcedoatthis*) oraz gniazdujące w pobliżu stawów dziwonia (*Carpodacuserythrinus*), kłaskawka (*Saxicolatorquata*), jarzębatka (*Sylvianisoria*).

Ponadto na terenie gminy Zawonia, podczas obserwacji na potrzeby sporządzenia „Inwentaryzacji przyrodniczej...” stwierdzono występowanie 3 gatunków nietoperzy: nocek duży (*Myotismyotis*), oraz w lasach przy drodze ze Złotowa do Ludgierzowic – karlik malutki (*Pipistrelluspipistrellus*)

i borowiec wielki (*Nyctalusnoctula*).

Powszechnie występują ssaki chronione, tj. kret (*Talpaeuropaea*), jeż (*Erinaceus sp.*), ryjówka aksamitna (*Sorexaraneus*) i ryjówka malutka (*Sorexminusus*), a także rzęsorek rzeczek (*Neomysfodiens*), zębiełek karliczek (*Crocidurasuaveolens*), kuna domowa (*Martesfoina*), gronostaj (*Mustelaerminea*) oraz łasica łaska (*Mustelanivalis*). Z gadów i płazów spotyka się: traszkę zwyczajną (*Triturusvulgaris*), żabę moczarową (*Rana arvalis*), żabę trawną (*Rana temporaria*), żabę wodną (*Rana esculenta*), ropuchę zwyczajną (*Bufo bufo*), kumaka zwyczajnego (*Bombinabombina*), rzekotkę drzewną (*Hylaarborea*), jaszczurkę zwinkę (*Lacertaagilis*), jaszczurkę żyworodną (*Lacertavivipara*), padalca zwyczajnego (*Anguisfragilis*), padalca zwyczajnego (*Anguisfragilis*) oraz zaskrońca zwyczajnego (*Natrixnatrix*).

Pomimo zanieczyszczenia wód powierzchniowych, w strumieniach występują następujące gatunki ryb: pstrąg potokowy (*Salmo truttafario*) - górny bieg Sąsiecznicy i jej dopływów oraz liczne pospolite gatunki o mniejszych wymaganiach środowiskowych – szczupak (*Esox Lucius*), płoć (*Rutilusrutilus*), słonecznica (*Leucaspisdelineatus*), kiełb (*Gobiogobio*), karaś (*Carassiuscarassius*), karaś srebrzysty (*Carassiusauratus*), śliz (*Orthriasbarbatulus*), piskorz (*Misgurnusfossilis*), ciernik (*Gasterosteusaculeatus*), okoń (*Percafluviatilis*).

Podczas prowadzonych obserwacji, na terenie gminy Zawonia wyodrębniono stanowiska fauny chronionej:

1) bocian czarny:

- Młyny Złotowskie - gniazdo na dębie,
- Grochowa - gniazdo na sośnie;

2) bocian biały:

- Pęciszów – dom mieszkalny nr 15,
- Złotów – stodoła w zagrodzie nr 5,
- Czeszów – ul. Zielona 10, na stodole,
- Miłonowice – na robinii;

3) łabędź niemy – stawy koło Czeszowa – stanowisko lęgowe;

4) brzegówka:

- Czeszów – oberwane zbocze przemy na stawie, kolonia lęgowa,
- Ludgierzowice – stara żwirowani na północ od Ludgierzowic,
- Sucha Wielka – dwie żwirownie na wschód od Suchej Wielkiej;

5) nocek duży – kolonia na strychu kościoła w Złotowie.

Ponadto na podstawie danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu stwierdzono na terenie Gminy Zawonia występowanie następujących:

Prognoza oddziaływania na środowisko

1) ssaków:

- wydra

2) ptaków:

- błotniak stawowy
- cyranka (*Anas querquedula*)
- czernica
- dziwonia (*Carpodacus erythrinus*)
- jarzębatka (*Sylvia nisoria*)
- kłaskawka
- sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*)
- zimorodek

3) płazów:

- kumak nizinny (*Bombina bombina*)
- traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*)

4) owadów:

- czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)
- pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Na podstawie danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, na terenie Gminy Zawonia stwierdzono również następujące typy siedlisk przyrodniczych:

LP.	KOD	NAZWA	NAZWA ŁACIŃSKA
1	6410	Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe	Molinion
2	6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Arrhenatherion elatioris
3	9110	Kwaśne buczyny	Luzulo-Fagetum
4	9110-1	Kwaśne buczyny	Luzulo-Fagetum
5	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum
6	9190-2	Kwaśne dąbrowy	Quercion robori-petraeae
7	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-inc
8	91E0b	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-inc
9	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	Ficario-Ulmetum
10	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum	Peucedano-Pinetum

6.10. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Ze względu na rzadkie zaludnienie, brak większych inwestycji gospodarczych oraz brak ciężkiego przemysłu na obszarze gminy Zawonia stopień zanieczyszczenia powietrza jest niewielki. Największy wpływ na jakość powietrza na terenie gminy mają zanieczyszczenia transgraniczne napływające z pobliskich ośrodków miejsko-przemysłowych. Lokalna emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzi głównie z procesów spalania paliw w celach grzewczych oraz z transportu drogowego. Zgodnie z informacją przekazaną przez Starostwo Powiatowe w Trzebnicy, nie ma obowiązujących pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza dla podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy Zawonia.

6.11. KLIMAT AKUSTYCZNY

Gmina Zawonia jest obszarem, gdzie główne uciążliwości związane z klimatem akustycznym dotyczą hałasu komunikacyjnego. Najważniejszym szlakiem komunikacji drogowej jest na terenie gminy droga wojewódzka nr 340, łącząca Ścinawę z Oleśnicą. Uciążliwości związane z klimatem akustycznym mogą również dotyczyć dróg powiatowych i gminnych, w szczególności o nawierzchni w złym stanie technicznym, brukowej, tłuczniowej, czy gruntowej. O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje bardzo wiele różnego rodzaju czynników, takich jak:

- natężenie ruchu pojazdów,
- procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów,
- prędkość strumienia pojazdów,
- płynność ruchu pojazdów,
- położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni,
- rodzaj i szerokość drogi,
- ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna,
- rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy,
- odległość pierwszej linii zabudowy od skraju jezdni.

Jak wynika z informacji przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Trzebnicy, na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych czy instalacji, dla których wydano decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu, celem ograniczenia hałasu pochodzącego z przemysłu.

6.12. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Źródłem sztucznego pola elektromagnetycznego jest każde urządzenie zasilane prądem elektrycznym, a więc zarówno sprzęty AGD i RTV będące w powszechnym użytku, jak i sieć energetyczna w budynkach, linie elektroenergetyczne niskiego i średniego napięcia, stacje radiowe, telewizyjne, łączności satelitarnej, radiolokacyjne, radionawigacyjne, radiokomunikacji ruchomej lądowej w tym telefonii komórkowej, a także urządzenia elektroenergetyczne służące do przesyłania energii elektrycznej (stacje transformatorowe -

rozdzielcze i linie wysokiego napięcia). Przez obszar gminy Zawonia przebiegają dwie napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV. W północnej części gminy jest to linia S-133 relacji Trzebnica – Milicz, natomiast w południowo zachodniej części gminy linia S-127 relacji Pasikowice – Trzebnica. Długość linii 110 kV na terenie gminy wynosi 5 km. Zasilanie w energię elektryczną z sieci państwowej odbywa się liniami napowietrznymi o napięciu 20 kV. Obecnie długość tych linii na obszarze gminy Zawonia wynosi około 50,5 km. Przesyłanie energii elektrycznej do odbiorców odbywa się liniami niskich napięć – napowietrznymi lub kablowymi poprzez stacje transformatorowe 20 kV/04kV z których większość stanowią stacje słupowe w wykonaniu napowietrznym. Na terenie gminy znajdują się 54 stacje transformatorowe. Do sieci przyłączone są wszystkie gospodarstwa domowe. W związku z zakładanym rozwojem gminy – wyznaczeniem nowych terenów głównie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i letniskową nastąpi wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną co spowoduje konieczność budowy nowych sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych. Również część istniejących sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych wymagać będzie wymiany. Ponadto na terenie gminy występują urządzenia emitujące promieniowanie: stacje antenowe telefonii komórkowej.

W związku z powyższym na obszarze Gminy Zawonia występują pojedyncze niewielkie emitory promieniowania elektromagnetycznego. Nie występują tu przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* [9].

7. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji projektu Studium, Gmina Zawonia będzie rozwijać się w oparciu o obecnie obowiązujący dokument przyjęty Uchwałą nr XXVI/182/2009 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 listopada 2009 r. ze zm. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawonia, aktualnie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach gminy Zawonia występują obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie przyrody* [3].

Na terenie gminy Zawonia znajdują się następujące obszary oraz obiekty objęte formami ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki”;

Prognoza oddziaływania na środowisko

- pomnik przyrody „Dąb Grochowski”;
- użytek ekologiczny „Polana Grochowska” na terenie wsi Grochowa;

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Skoroszowskie Łąki”

Obszar Natura 2000 SOOS „Skoroszowskie Łąki”, o kodzie PLH020093 obejmuje niewielki fragment północno-zachodniej części gminy Zawonia. Obszar stanowi kompleks łąk kośnych trzęślicowych i świeżych oraz szuwarów pomiędzy rzeczką Lipniak, a południową granicą Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz pola uprawne i stawy zamknięte linią łączącą miejscowości: Ujeździec Mały, Ujeździec Wielki, Biedaszków Mały, Biedaszków Wielki, Masłowiec, **Czeszów**, Skoroszów.

Obszar może mieć istotne znaczenie dla przetrwania czerwonończyka nieparka *Lycaenadispar* na Dolnym Śląsku. Obejmuje jedno z niewielu stanowisk tego gatunku we wschodniej części województwa. Poza tym może mieć kluczowe znaczenie dla ochrony jednego z ostatnich stanowisk modraszków: telejusa (*Phengaristeleius*) i nausitousa (*Phengarisnausithous*) oraz ostatniego znanego stanowiska przepłatkiaurinii (*Euphydryasaurinia*) w zlewni rzeki Baryczy. Obszar chroni rzadkie już na Nizinie śląskiej zespoły ekstensywnych łąk wilgotnych (świeżych, kaczeńcowych i trzęślicowych) z krwiściągiem lekarskim (*Sanguisorbaofficinalis*)-rośliną żywicielską gąsienic obu wymienionych modraszków oraz czarcikęsem łąkowym (*Succisapratensis*), gatunkiem żywicielskim dla przepłatkiaurinii (*Euphydryasaurinia*). Ponadto wartość ostoja podwyższa obecność chronionych storczyków i innych roślin dla tego typu łąk.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy Zawonia pomnikiem przyrody ustanowiono, na mocy Uchwały Nr V/46/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r., dąb szypułkowy (*Quercus robur*), zlokalizowany na działce nr 69/122 w miejscowości Grochowa.

Użytek ekologiczny

Użytek ekologiczny, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

W granicach obszaru opracowania zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Polana Grochowska”, ustanowiony na mocy Uchwały Nr V/47/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru „Polana Grochowska” na terenie wsi Grochowa. Stanowi on cenny przyrodniczo kompleks wilgotnych zbiorowisk

Prognoza oddziaływania na środowisko

roślinnych, obejmujący teren lasów Grochowej. Pełni on rolę lokalnej ostoji różnorodności biotycznej, gdzie stwierdzono występowanie 15 gatunków roślin naczyniowych objętych w Polsce ochroną prawną, w tym gatunki objęte ochroną ścisłą:

- nasięźrzał pospolity,
- pełnik europejski,
- wawrzynek wilcze łyko,
- bluszcz pospolity,
- goryczka wąskolistna,
- śnieżyczka przebiśnieg,
- mieczyk dachówkowaty,
- turzyca pchła,
- listera jajowata,
- storczyk plamisty,
- storczyk szerokolistny

oraz gatunki objęte ochroną częściową:

- kopytnik pospolity,
- kruszyna pospolita,
- konwalia majowa.

Ponadto na terenie Gminy Zawonia występuje korytarz ekologiczny.

Korytarz ekologiczny

Większa część gminy zlokalizowana jest w granicach Południowo-Centralnego Korytarza (KPdC), wyznaczonego w ramach sieci korytarzy ekologicznych wg „Projektu korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski i in. 2005), zaktualizowanych w latach 2010 – 2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, w ramach projektu „Ochrona obszarów siedliskowych i korytarzy ekologicznych dzikiej fauny przy drogach szybkiego ruchu w Polsce”, która opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. Hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Głównym założeniem było opracowanie mapy korytarzy o charakterze multifunkcyjnym - przeznaczonych dla możliwie największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza podlegające ochronie w ramach sieci Natura 2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych.

Problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń Studium dla obszarów podlegających ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie przyrody* [3] to między innymi:

- ochrona przed hałasem i zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla rodzajów terenów określonych w przepisach odrębnych
Problemy związane ze stanem środowiska w zakresie oddziaływań akustycznych,

Prognoza oddziaływania na środowisko

spowodowane są wieloma czynnikami m.in. jakością sieci drogowej, stopniem urbanizacji, występowaniem zakładów przemysłowych lub małych zakładów rzemieślniczych w jednostkach osadniczych.

- konieczność ograniczania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się emisję pochodzącą ze źródeł punktowych (przemysł, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja) oraz emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi, parkingi). Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych.

Rozkład i natężenie zanieczyszczeń związane są z przebiegiem tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu pojazdów. Wielkość wpływu na środowisko w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego uwarunkowana jest pośrednio natężeniem ruchu pojazdów, określonym liczbą pojazdów na dobę. Budowa nowych dróg poprawi płynność ruchu, ale może spowodować też szereg zagrożeń, takich jak ponadnormatywne oddziaływanie hałasu dla okolicznej zabudowy, zanieczyszczenia wód w rzekach i rowach melioracyjnych, zalewanie okolicznych terenów spływami wód opadowych z jezdni, wypadki drogowe z udziałem ludzi i zwierząt dziko żyjących, podwyższone poziomy zanieczyszczenia powietrza czy zanieczyszczenia gleb, upraw i roślin.

- konieczność ograniczania zanieczyszczeń wód i gleb

Główne zanieczyszczenia wód i gleb to ścieki komunalne i bytowe oraz wody opadowe i roztopowe z powierzchni zanieczyszczonych. Głównymi ich odbiornikami są cieki wodne, które przyjmują ścieki pochodzące głównie z gospodarstw domowych. Inne zanieczyszczenia to te, które powstają podczas prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej (stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, hodowle ryb, zwierząt gospodarskich), a także składowiska odpadów i miejsca magazynowania produktów ropopochodnych.

Na obszarach objętych ochroną przyrody nie dopuszcza się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt. Podstawową zasadą obowiązującą na tych obszarach powinno być zachowanie równowagi pomiędzy ochroną przyrody a gospodarką.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

9.1. DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I WSPÓLNOTOWE

Agenda 21 jest dokumentem programowym, który zawiera zalecenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, zwracając uwagę na szereg jego uwarunkowań społecznych i ekonomicznych oraz ochronę zasobów naturalnych, a także racjonalne gospodarowanie nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Konwencja o różnorodności biologicznej

Celami niniejszej konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Priorytety:

- 1) rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;*
- 2) rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;*
- 3) rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.*

Cel: Środowisko

- ograniczyć emisję dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%; zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększyć efektywność wykorzystania energii o 20% (założenia 20-20-20);

Biała Księga: Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania

Celem jest osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu.

Nasze ubezpieczenie na życie – nasz kapitał naturalny - Strategia różnorodności biologicznej UE do 2020 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko

Zawiera sześć celów obejmujących główne czynniki utraty różnorodności biologicznej i umożliwiających zmniejszenie najsilniejszych presji na przyrodę w tym: ochrona i przywrócenie stanu przyrody, utrzymanie i wzmocnienie ekosystemów i ich funkcji, zapewnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa i leśnictwa.

9.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności

dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

obejmuje dwa niezwykle istotne obszary: energetykę i środowisko, wskazując m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku.

Celem głównym strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Polityka Energetyczna Polski do 2030r.

Podstawowymi kierunkami polityki energetycznej są:

- *Poprawa efektywności energetycznej,*
- *Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,*
- *Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,*
- *Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,*
- *Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,*
- *Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.*

Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych w latach 2010 – 2020

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE LUB BRAK ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Przewidywane oddziaływanie ustaleń Studium na poszczególne elementy środowiska i ich wzajemne powiązanie określono w odniesieniu do wydzielonych obszarów przeznaczeń. Przyjęto jednak, że realizacja nowych inwestycji czy przebudowa i modernizacja istniejącej zabudowy realizowana będzie zgodnie z obowiązującym przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska oraz z wykorzystaniem odpowiednich technologii w zakresie ograniczania uciążliwości. Pozwoli to na ograniczenie potencjalnych uciążliwości i obciążenia środowiska. Niemniej jednak rozwój zainwestowania będzie wywierać pewien wpływ na środowisko. Dokonanie oceny oddziaływania na środowisko jest jednak problematyczne z uwagi na charakter projektowanego dokumentu planistycznego, który nie przedstawia konkretnych założeń inwestycyjnych a jedynie kierunki zagospodarowania terenu. Nie znane są również warunki prowadzenia inwestycji w poszczególnych obszarach. Biorąc powyższe pod uwagę, w Prognozie oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie poszczególnych obszarów przeznaczeń na:

- *OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO*
- *RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA*
- *LUDZI*
- *WODĘ*
- *POWIETRZE I KLIMAT*
- *POWIERZCHNIĘ ZIEMI I KRAJOBRAZ*
- *ZASOBY NATURALNE*
- *ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE*

11.1. OCENA WPLYWU PROPONOWANYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ W TYM CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na terenie gminy Zawonia znajdują się następujące obszary oraz obiekty objęte formami ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki”;
- pomnik przyrody „Dąb Grochowski”;
- użytek ekologiczny „Polana Grochowska” na terenie wsi Grochowa;

Ponadto na terenie gminy występują korytarze ekologiczne łączące Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce.

Prognoza oddziaływania na środowisko

Ocenę wpływu proponowanych rozwiązań zawartych w projekcie Studium należy odnieść do celu ochrony tych obszarów, który sprowadza się do ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz funkcji korytarzy ekologicznych.

W odniesieniu do walorów przyrodniczych i krajobrazowych wskazać należy, że najbardziej wartościowe obszary takie jak Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki”, użytek ekologiczny „Polana Grochowska z występującym na jej obszarze pomnikiem przyrody „Dąb Grochowski”, położone są w obrębie kompleksów leśnych i rolnych, a więc poza terenami przeznaczonymi pod nową zabudowę.

W projekcie Studium zawarto szereg rozwiązań eliminujących i ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania planowanej zabudowy, która mimo, że nie zostanie zlokalizowana na obszarach chronionych to może mieć pośrednie oddziaływanie na nie.

Studium zakłada ograniczenie uciążliwość źródeł zanieczyszczeń, głównie terenów przemysłowych, dzięki stosowaniu ekologicznych technologii; zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji; zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (m. in. rozwój sieci gazowej); zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło, poprzez termomodernizację budynków; zmniejszenie spalin samochodowych, dzięki modernizacji systemu komunikacyjnego oraz wprowadzenie zieleni izolacyjnej; zmniejszenie wycieków ścieków do wód i gleb; budowę systemu kanalizacji sanitarnej, w tym w uzasadnionych przypadkach indywidualnych oczyszczalni ścieków itp.

Nie przewiduje się też, aby projektowane tereny przeznaczone pod zabudowę wywierały istotny wpływ na funkcjonowanie istniejącego na terenie opracowania korytarza ekologicznego. Obszary te, ze względu na położenie w bliskim sąsiedztwie siedzib ludzkich i terenów już zagospodarowanych, nie pełnią funkcji szlaków migracyjnych.

Generalnie oddziaływanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę na walory przyrodnicze obszaru będzie miało charakter lokalny o niewielkiej skali, bezpośredni (zajęcie terenu pod nowe inwestycje) i pośredni (potencjalne zanieczyszczenia wód i powietrza), krótkoterminowy (w fazie realizacji) i stały (w fazie eksploatacji), przy czym zostaną one znacznie ograniczone dzięki wprowadzeniu omówionych ustaleń projektu Studium.

Planowana inwestycja celu publicznego taka jak modernizacja drogi wojewódzkiej, pomimo, że przebiega przez korytarz ekologiczny to realizowana będzie w istniejących liniach rozgraniczających, a tym samym nie nastąpi zniszczenie istniejących siedlisk przyrodniczych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie tej drogi.

Pozostałe oddziaływania inwestycji infrastrukturalnych na obszary chronione będą miały charakter lokalny i pośredni (wpływ na siedliska sąsiednie) oraz krótkoterminowy (faza realizacji) i stały (faza eksploatacji).

11.2. ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Potencjalne zagrożenie środowiska będzie związane ze zwiększeniem terenów przeznaczonych pod zabudowę w tym zabudowę mieszkaniową, usługową i przemysłową, co może wiązać się ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej. Nie należy spodziewać się znaczących zmian w sposobie zagospodarowania terenów zainwestowanych, tym samym oddziaływanie na świat przyrody i stan bioróżnorodności utrzymać się będzie na poziomie zbliżonym do dotychczasowego. Ustalenia określone w analizowanym projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wpłyną znacząco na zmniejszenie różnorodności biologicznej obszaru gminy, gdyż dostrzegalne zmiany w planowaniu w głównej mierze polegać będą na uzupełnianiu braków w zabudowie, bądź zagospodarowaniu rezerw terenowych. Wyznaczone tereny pod zabudowę obejmują przede wszystkim tereny już zagospodarowane lub przeznaczone pod zagospodarowanie w obrębie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a w dalszej kolejności na pozostałych obszarach zgodnie określonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę. Nowa zabudowa rozwijać się będzie głównie w obrębie istniejących lub w sąsiedztwie jednostek osadniczych, przede wszystkim na gruntach rolnych. Zapisy Studium gwarantują jednak zachowanie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych stanowiących miejsca wzrostu roślin oraz możliwości regeneracji środowiska.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

Potencjalne znaczące oddziaływania na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta wiązać się będą również z realizacją inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, takimi jak budowa gazociągu granica Rzeczypospolitej Polskiej (Lasów) - Taczalin - Radakowice - Galów - Wierzchowice (powiat milicki) wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa dolnośląskiego, modernizacja systemu przesyłowego na Dolnym Śląsku czy też przebudowa drogi wojewódzkiej nr 340 Trzebnica – Dobroszyce. Można spodziewać się wystąpienia negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska związanych z powyższymi inwestycjami. Jednak jeśli chodzi o przebudowy i modernizacje to nie będą to oddziaływania znaczące, ze względu na fakt istnienia już w zagospodarowaniu obszaru przedmiotowych obiektów infrastruktury.

Oddziaływania planowanych inwestycji celu publicznego będą miały charakter lokalny, pośredni (potencjalny wzrost śmiertelności, odstraszenie zwierząt itp.), średnioterminowy (etap realizacji inwestycji) i stały (etap funkcjonowania inwestycji).

Istotną rolę w zachowaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego obszaru pełnić będą obszary lasów i zalesień, obszary zieleni urządzonej, obszary zabytkowych parków oraz obszary wód powierzchniowych. Obszary takie pełnią i nadal będą pełnić funkcje biologicznie czynne służące zachowaniu istniejących walorów przyrodniczych gminy.

Wprowadzenie powyższych obszarów spowoduje korzystne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, które będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

11.3. ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI

Zmiany w zagospodarowaniu terenu Gminy Zawonia polegające na wyznaczeniu nowych obszarów do zainwestowania nie przewidują realizacji inwestycji, które mogłyby mieć negatywny wpływ na zdrowie i warunki życia mieszkańców. Tereny przeznaczone pod zabudowę stanowią tereny inwestycyjne gminy Zawonia, których kierunek przeznaczenia uwzględnia potrzeby rozwojowe gminy, w tym również potrzeby mieszkańców. Stanowią je tereny już zainwestowane (w tym tereny, dla których przewiduje się przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne), tereny uzupełniające układy osadnicze oraz potencjalne rezerwy terenów budowlanych. Realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się do poszerzenia usług, w tym usług publicznych oraz usług sportu i rekreacji co będzie miało pozytywny wpływ na życie i samopoczucie ludzi. To samo dotyczy realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które również wywierać będą korzystne oddziaływanie na ludzi.

Potencjalne pozytywne oddziaływanie na ludzi będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy i stały.

Wyznaczone w projekcie Studium obszary produkcyjno-usługowe również będą miały wpływ na życie społeczne i gospodarcze gminy Zawonia. Wprowadzenie takich obszarów wiąże się polepszeniem jakości życia mieszkańców i przedsiębiorców poprzez rozwój gospodarczy gminy, wzrost liczby miejsc pracy w sektorze pozarolniczym oraz zmniejszenia poziomu bezrobocia.

Potencjalne pozytywne oddziaływanie na ludzi będzie miało charakter pośredni, długoterminowy i stały.

W projekcie Studium dla ograniczenia zanieczyszczeń powietrza, które mogłyby mieć negatywny wpływ na ludzi wprowadzono politykę jego ochrony poprzez ograniczenie uciążliwości źródeł zanieczyszczeń, głównie terenów przemysłowych, dzięki stosowaniu ekologicznych technologii; zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji; zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (m. in. rozwój sieci gazowej); zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło, poprzez termomodernizację budynków; zmniejszenie spalin samochodowych, dzięki modernizacji systemu komunikacyjnego oraz wprowadzenie zieleni izolacyjnej oraz ograniczenie lokalizacji nowych obiektów uciążliwych, emitujących zanieczyszczenia.

Polityka ochrony klimatu akustycznego zakłada natomiast dążenie do zmniejszenia emisji hałasu i promieniowania elektromagnetycznego poprzez modernizację systemu komunikacyjnego – poprawę stanu technicznego nawierzchni; wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz wokół stref generujących hałas oraz stosowanie określonych przez zarządców linii elektroenergetycznych zasad ochrony i wyznaczania stref ochronnych w planach miejscowych wzdłuż tych linii.

Chwilowe, okresowe niekorzystne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców związane będzie głównie z pogorszeniem warunków akustycznych, wzrostem zapylenia powietrza oraz zwiększoną emisją spalin w trakcie prac specjalistycznego sprzętu w ramach realizacji inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych. Praca urządzeń budowlanych w trakcie wykonywania robót przyczynić się może do uciążliwości akustycznych, wpływając okresowo ujemnie na zdrowie i samopoczucie mieszkańców przebywających w pobliżu prac. Okresowe utrudnienia związane z pracami budowlanymi i remontowymi mogą spowodować nieznaczne pogorszenie bezpieczeństwa ruchu w rejonach prowadzonych prac.

Potencjalne negatywne oddziaływanie ustąpi po zrealizowaniu działań inwestycyjnych, a więc będzie miało charakter bezpośredni, chwilowy i krótkoterminowy.

11.4. ODDZIAŁYWANIA NA WODY

Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie będą źródłem znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko wodne. Polityka ochrony wód określona w Studium zakłada dążenie do poprawy jakości wód poprzez zmniejszenie wycieków ścieków do wód; budowę systemu kanalizacji sanitarnej, w tym w uzasadnionych przypadkach indywidualnych oczyszczalni ścieków; ochronę ujęć wód; podczyszczanie wód opadowych, zwłaszcza z terenów komunikacji i przemysłowych przez odprowadzeniem ich do odbiornika, gruntu; zatrzymanie wód opadowych poprzez retencję; wprowadzenie zieleni wzdłuż koryt cieków wodnych oraz ograniczenie stosowania uciążliwych nawozów i środków ochrony roślin.

Pośrednio korzystne skutki dla ochrony środowiska wodnego będą miały obszary lasów i zalesień, obszary zieleni urządzonej, obszary zabytkowych parków, obszary cmentarzy oraz obszary wód powierzchniowych, które stanowiąc powierzchnie biologicznie czynne sprzyjać będą retencjonowaniu wody i filtrowaniu zanieczyszczeń.

Potencjalne pozytywne oddziaływanie na wody będzie miało charakter pośredni, długoterminowy i stały.

Zabudowa nowych terenów może się potencjalnie przyczynić do powstania zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i gruntowych zarówno na etapie inwestycji jak i w późniejszej eksploatacji.

Na etapie budowy fundamentów pod planowane obiekty może dojść do kolizji z pierwszym horyzontem wodonośnym, dlatego ważnym jest, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód, zwłaszcza substancjami ropopochodnymi. W studium wprowadzono, także zalecenia zapewniające ochronę wód powierzchniowych przed zbyt intensywnym zagospodarowaniem dolin rzek i cieków poprzez pozostawienie pasów wolnych od zabudowy o szerokości minimum 2x20 m lub 1x30 m wzdłuż cieków naturalnych niebędących rzekami do naturalnych procesów przyrodniczo-środowiskowych lub nasadzeń zielenią wysoką gatunkami rodzimymi oraz pozostawienie pasów wolnych od zabudowy o szerokości minimum 2x30 m lub 1x50 m wzdłuż rzek do naturalnych procesów przyrodniczo-środowiskowych lub stosować nasadzenia zielenią wysoką gatunkami rodzimymi.

Brak kanalizacji sanitarnej i deszczowej na nowo inwestowanych obszarach może potencjalnie powodować niekontrolowany zrzut ścieków do wód powierzchniowych i gruntu oraz wzrost ilości wód opadowych do odprowadzenia (z powierzchni zabudowanych i zabetonowanych). Jak wspomniano na wstępie, Studium przewiduje docelowo kanalizację wszystkich terenów zabudowanych. Ponadto na terenach nieskanalizowanych w Studium dopuszcza się stosowanie urządzeń indywidualnego gromadzenia i oczyszczania ścieków do czasu realizacji systemu kanalizacji. Odprowadzanie ścieków do zbiornika bezodpływowego lub oczyszczalni przydomowych nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla wód pod warunkiem właściwego, zgodnego z projektem, wykonania tego zbiornika oraz instalacji doprowadzającej do niego ścieki.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na wody ustąpi po zrealizowaniu kanalizacji sanitarnej na obszarze całej gminy, a więc będzie miało charakter bezpośredni, chwilowy i krótkoterminowy.

Niebezpieczeństwo w zakresie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych może być związane z działalnością rolniczą. Stosowanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin wywiera znaczny wpływ na jakość wód.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na wody może mieć charakter bezpośredni i długoterminowe.

Studium ustala jednak kierunki i zasady kształtowania rolniczej produkcyjnej, gdzie priorytetem jest dążenie do rozwoju proekologicznego rolnictwa oraz ograniczenia stosowania uciążliwych nawozów i środków ochrony roślin.

Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych może być także realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, takimi jak budowa gazociągu granica Rzeczypospolitej Polskiej (Lasów) - Taczalin - Radakowice - Galów -Wierzchowice (powiat milicki) wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa dolnośląskiego, modernizacja systemu przesyłowego na Dolnym Śląsku czy też przebudowa drogi wojewódzkiej nr 340 Trzebnica – Dobroszyce.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na wody może mieć charakter lokalny, bezpośredni oraz krótkotrwały, związany jedynie z okresem trwania budowy.

11.5. ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE I KLIMAT

Realizacja ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będzie miała niewielki wpływ na powietrze i klimat gminy Zawonia.

Planowane inwestycje nie będą znacząco wpływać na warunki klimatu odczuwalnego przez ludzi. Obszary zainwestowane nie powinny też emitować znacząco więcej zanieczyszczeń do atmosfery. Bardzo ważną rolę w jakości klimatu odgrywa jakość i rodzaj paliw wykorzystywanych do ogrzewania. Korzystny trend w ograniczeniu zanieczyszczenia powietrza związany będzie z wykorzystaniem w większym stopniu energii ze źródeł

Prognoza oddziaływania na środowisko

odnawialnych (fotowoltaika, energia z gruntu i wód gruntowych). Władze gminy Zawonia podejmują działania (działania administracyjne, dofinansowanie do wymiany pieców, dofinansowania do instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła), mające na celu ograniczenie niskiej emisji i poprawę jakości powietrza. Planowane obszary zainwestowania mogą potencjalnie wpłynąć na stan powietrza. Będzie to uzależnione od sposobu dostarczania energii cieplnej i zaspokojenia potrzeb grzewczych na tych terenach. W ramach Polityki ochrony powietrza Studium zaleca dążenie do poprawy stanu powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie uciążliwość źródeł zanieczyszczeń, głównie terenów przemysłowych, dzięki stosowaniu ekologicznych technologii; zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji; zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (m. in. rozwój sieci gazowej); zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło, poprzez termomodernizację budynków; zmniejszenie spalin samochodowych, dzięki modernizacji systemu komunikacyjnego oraz wprowadzenie zieleni izolacyjnej oraz ograniczenie lokalizacji nowych obiektów uciążliwych, emitujących zanieczyszczenia.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy i stały, jednak szereg działań proekologicznych może przyczynić się do poprawy jakości powietrza na terenach osadniczych.

Na wyznaczonych obszarach rolniczych można spodziewać się typowo rolniczych oddziaływań takich jak wystąpienie oddziaływania substancji odorowych poprzez stosowanie nawozów naturalnych w postaci obornika.

Prognozowane negatywne oddziaływania będą miały charakter lokalny, bezpośredni i chwilowy i okresowy.

Na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oddziałują także szlaki komunikacyjne. Szkodliwe skutki ruchu samochodowego to przede wszystkim emisja do atmosfery szkodliwych substancji, jak m.in. CO, węglowodory, tlenki azotu, SO₂, aldehydy, Pb, pył gumowy ze ścierania opon samochodowych. W dalszym ciągu będzie się zaznaczał wpływ istniejących szlaków transportowych, zwłaszcza drogi wojewódzkiej. Nowe oddziaływania na stan powietrza atmosferycznego pojawią się w związku z realizacją nowych dróg dojazdowych do terenów zainwestowanych, jednak mają one tu dużo mniejsze znaczenie, a wielkość oddziaływania jest proporcjonalna do natężenia ruchu.

Prognozowane negatywne oddziaływania będą miały charakter lokalny, bezpośredni oraz długoterminowy.

Przewidywać można niewielkie emisje zanieczyszczeń powietrza na etapie realizacji różnych inwestycji przewidzianych w ustaleniach Studium. Będą one jednak krótkotrwałe i ograniczone w czasie. Ich oddziaływanie związane będzie głównie z pracą sprzętu budowlanego, z transportem gleby i materiałów budowlanych oraz elementów konstrukcyjnych (spaliny, pyły). Ruch pojazdów, realizacja wykopów oraz składowanie gleby i ewentualnie sypkich materiałów budowlanych spowoduje okresową emisję pyłów do atmosfery.

Prognozowane negatywne oddziaływania będą miały charakter lokalny, bezpośredni oraz krótkoterminowy i chwilowy.

Negatywne oddziaływania mogą być ograniczone poprzez wprowadzenie zieleni izolacyjnej oraz odpowiednie kształtowanie zieleni w sąsiedztwie planowanych inwestycji. Dużą rolę w kształtowaniu jakości powietrza oraz korzystny wpływ na mikroklimat mają obszary lasów i zalesień, obszary zieleni urządzonej, obszary zabytkowych parków, obszary cmentarzy oraz obszary wód powierzchniowych. Korzystnie na warunki klimatu lokalnego wpłynie wprowadzenie powierzchni biologicznie czynnych towarzyszących zabudowie, a także zachowanie i utworzenie terenów zieleni o zróżnicowanych funkcjach.

Potencjalne pozytywne oddziaływanie będzie miało tu charakter pośredni, długookresowy i stały.

11.6. ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I KRAJOBRAZ

Przeważająca część obszarów zainwestowanych położona jest na terenach już zmienionych antropogenicznie, gdzie rzeźba terenu została przekształcona i dostosowana do potrzeb zainwestowania wiejskiego. Niemniej jednak realizacja zamierzeń inwestycyjnych określonych w Studium powodować będzie pewne przekształcenia powierzchni ziemi. Rozwój inwestycji mieszkaniowych i usługowych na nowych lub zainwestowanych w niewielkim stopniu terenach może powodować konieczność dostosowywania rzeźby terenu do potrzeb zabudowy, w związku z tym przekształcenia powierzchni ziemi mogą występować, ale w niewielkim stopniu.

Ewentualne prace budowlane związane z uzupełnieniem lub wymianą zabudowy będą mogły wywierać wpływ na rzeźbę terenu. W trakcie realizacji planowanych inwestycji poprzez korzystanie z ciężkiego sprzętu i składowanie materiałów budowlanych mogą wystąpić przekształcenia fizyczne pokrywy glebowej na terenach inwestycji oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, szczególnie w okresie wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanym.

Potencjalne negatywne oddziaływania będą jednak odwracalne o charakterze bezpośrednim i krótkotrwałym.

Oprócz budowy obiektów kubaturowych pewnie zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleb niesie za sobą budowa i modernizacja dróg oraz pozostałej infrastruktury technicznej. Budowa nowych szlaków komunikacyjnych do nowych terenów inwestycyjnych niesie za sobą konieczność wyłączenia z funkcji biologicznej gruntów rolnych w pasie zajętych przez planowaną inwestycję. Ponadto wiąże się to z potencjalnym ryzykiem degradacji gleb przez prace towarzyszące inwestycjom. Budowy sieci infrastruktury technicznej to potencjalne okresowe zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleby związane z okresem ich realizacji, gdyż wiąże się to zwykle z koniecznością zdjęcie wierzchniej warstwy gleby. Dlatego też, po zakończonych robotach budowlanych wszystkie nawierzchnie powinny zostać odbudowane, a wykoppy zasypane z zachowaniem kolejności występujących warstw.

Prognoza oddziaływania na środowisko

Niniejsze Studium zapewnia ochronę gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych, gdyż w przeważającej liczbie przypadków przewiduje zachowanie terenów o najwyższej przydatności rolniczej na te właśnie cele.

Obszary istniejącego zainwestowania są już w dużej mierze ukształtowane, z wyraźnie zachowanymi historycznymi układami ruralistycznymi i obiektami zabytkowymi. Zapisy Studium przewidują zachowanie, wyeksponowanie i wzbogacenie walorów krajobrazowych historycznych układów ruralistycznych wraz z zabudową i zagospodarowaniem, co oznacza, że uzupełnienie układów osadniczych będzie musiało być prowadzone zgodnie z wymogami ochrony zabytków i walorów krajobrazowych. Takie wymogi będą wpływać pozytywnie na zachowanie i wzbogacenie walorów krajobrazowych obszarów. Jednak realizacja zabudowy na terenach zielonych, rolnych czy nieużytkach z pewnością wpłynie na zmianę krajobrazu, gdyż niektóre tereny otwarte zostaną zabudowane zabudową mieszkaniowo-usługową,

11.7. ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE

Planowane w Studium zainwestowanie nie stanowi zagrożenia dla zasobów naturalnych, gdyż Studium ustala dla udokumentowanych złóż kopalin odpowiednie przeznaczenia, na obszarze których może być prowadzona działalność wydobywcza w oparciu o odpowiednie przepisy odrębne. Ponadto ustalona w Studium polityka ochrony złóż kopalin zakłada dążenie do racjonalnego gospodarowania zasobami, kompleksowego ich wykorzystywania oraz prowadzenia eksploatacji kopalin zgodnie z obowiązującymi przepisami i warunkami koncesji, bez naruszania wartości przyrodniczych obszaru gminy. Dodatkowo zapisy Studium nakładają do niepowodowania przekształceń naruszających równowagę w środowisku oraz uciążliwości na terenach mieszkaniowych oraz realizowania obowiązku rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

11.8. ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE

Realizacja ustaleń studium nie spowoduje negatywnych oddziaływań na zabytki i dobra materialne.

W celu ochrony wartości kulturowych obszarów ruralistycznych wsi na terenie Gminy Zawonia, w Studium wyznaczono dwie strefy ochrony konserwatorskiej: A i B. Dodatkowo określono strefy ochrony zabytków archeologicznych: W i OW. Ponadto Studium wprowadza strefy ochrony historycznych cmentarzy i miejsc pocmentarnych, zabytkowych zespołów pałacowych oraz parków. Ustalone są w nim również zasady ochrony obiektów i obszarów wpisanych do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz stanowisk archeologicznych. Odpowiednie zagospodarowanie obszaru z dbałością o wartości kulturowe i walory krajobrazowe wpłynie na wzrost wartości materialnej obszaru Gminy, a tym samym na wzrost wartości poszczególnych nieruchomości i dóbr materialnych.

Nie przewiduje się zagrożenia dziedzictwa kulturowego i dóbr materialnych w związku z realizacją ustaleń Studium.

11.9. PODSUMOWANIE

Celem podsumowania i otrzymania czytelnych wyników prognozy oddziaływania ustaleń Studium na środowisko przyrodnicze dokonano kategoryzacji wprowadzonych w Studium obszarów przeznaczeń pod kątem potencjalnych uciążliwości i zagrożeń dla środowiska, jakie niesie za sobą realizacja zapisów projektowanego Studium.

Wydzielono cztery kategorie, które przedstawiono na załączonej mapie w skali 1:10 000.

Ponadto dla każdej z kategorii sporządzono ocenę oddziaływania pod względem następujących parametrów:

- charakter oddziaływania
- zasięg oddziaływania
- intensywność przekształceń
- bezpośredniość oddziaływania
- okres trwania oddziaływania
- częstotliwości oddziaływania

1. OBSZARY O KORZYSTNYM ODDZIAŁYWANIU (BRAK UCIAŹLIWOŚCI DLA ŚRODOWISKA):

- ZL - OBSZARY LASÓW I ZALESIEŃ
- ZP - OBSZARY ZIELENI URZĄDZONEJ
- ZPz - OBSZARY ZABYTKOWYCH PARKÓW
- W - OBSZARY WÓD POWIERZCHNIOWYCH
- ZCz - OBSZARY CMENTARZY ZAMKNIĘTYCH

- charakter oddziaływania - pozytywny
- zasięg oddziaływania - lokalny i ponadlokalny
- intensywność przekształceń - nieistotna
- bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednio i pośrednie
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe

2. OBSZARY O NIEZNACZNYM ODDZIAŁYWANIU (NIEZNACZNE UCIAŹLIWOŚCI DLA ŚRODOWISKA):

- R - OBSZARY ROLNICZE
- ZC - OBSZARY CMENTARZY

- charakter oddziaływania - nieznaczne
- zasięg oddziaływania - miejscowy
- intensywność przekształceń - nieznaczna
- bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednio
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe

3. OBSZARY O UMIARKOWANYM ODDZIAŁYWANIU (UCIĄŻLIWOŚCI DLA ŚRODOWISKA):

- M - OBSZARY O PRZEWAŻAJĄCEJ FUNKCJI MIESZKANIOWEJ
- U - OBSZARY O PRZEWAŻAJĄCEJ FUNKCJI USŁUGOWEJ
- UP - OBSZARY USŁUG PUBLICZNYCH
- US - OBSZARY USŁUG SPORTU I REKREACJI

- charakter oddziaływania - potencjalnie negatywny i bez znaczenia
- zasięg oddziaływania - miejscowy
- intensywność przekształceń - zauważalna
- bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednie i skumulowane
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe

4. OBSZARY O ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIU (UCIĄŻLIWOŚCI I ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA):

- PU - OBSZARY O PRZEWAŻAJĄCEJ FUNKCJI PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ
- RU - OBSZARY OBSŁUGI ROLNICTWA
- PE - OBSZARY EKSPLOATACJI SUROWCÓW
- OS - OBSZARY SPECJALNE
- TERENY DRÓG

- charakter oddziaływania - potencjalnie negatywny
- zasięg oddziaływania - miejscowy i lokalny
- intensywność przekształceń - duża
- bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednie i pośrednie
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe

12. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.

Zgodnie z art. 51 ust.2, pkt 1d) *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1] Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko. W obszarze opracowania nie odnotowuje się możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko z uwagi na położenie obszaru Gminy Zawonia w znacznej odległości od granic kraju. Ewentualne oddziaływanie ma charakter lokalny o niewielkim zasięgu.

13. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Realizacja ustaleń studium nie wywoła znaczących oddziaływań na przedmiot i cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność. Uregulowania dokumentu gwarantują zachowanie istniejących form ochrony przyrody. W przypadku braku możliwości eliminacji negatywnych oddziaływań planowanych przedsięwzięć, zwłaszcza w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, ustalono odpowiednie działania ograniczające lub zapewniające kompensację przyrodniczą. W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszaru Natura 2000 należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody.

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do użytków ekologicznych i pomników przyrody należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne inne akty prawne, dotyczące ochrony użytków ekologicznych i pomników przyrody.

Każde ustalenie dokumentu będzie miało wpływ na stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Będzie on krótkotrwały, długotrwały, bezpośredni, pośredni, stały, jednak często pozytywny.

Biorąc pod uwagę identyfikację oraz opis znaczących oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zawonia, poniżej przedstawiono rozwiązania, które mają na celu zapobiegania, ograniczanie lub kompensację tych oddziaływań.

- zapobieganie i zmniejszenie negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, powierzchnię terenu będzie polegało na ograniczeniu przeznaczenia znacznej części terenu pod zabudowę i tereny utwardzone. Ustalenia zawarte w studium, m. in. określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i maksymalnej powierzchni zabudowy wydają się wystarczające;

- zapobieganie i ograniczenie negatywnego oddziaływania na powietrze będzie polegało na odpowiedniej organizacji prac budowlanych. Sposób prowadzenia robót spełniający odpowiednie normy, może skutkować zmniejszeniem emisji szkodliwych substancji do powietrza. Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza przez systemy grzewcze budynków będzie zależne od zastosowanych rodzajów ogrzewania. Stosowanie paliw ekologicznych w tym odnawialnych źródeł energii (energia słoneczna, energia geotermalna, biomasa) oraz urządzeń o wysokiej sprawności może ograniczyć emisje zanieczyszczeń do powietrza;

Prognoza oddziaływania na środowisko

- zapobieganie negatywnego oddziaływania na wody będzie wiązać się z ustalonymi w Studium ustaleniami z zakresu zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i unieszkodliwienia ścieków, odprowadzenia wód opadowych i roztopowych, które przyczynią się do ochrony środowiska wodno – gruntowego;

14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Rozwiązanie alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie w tym przypadku polega na nieprzyjmowaniu dokumentu. Skutki takiego postępowania zostały przedstawione w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zawonia w pkt. 7 *Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.*

15. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]* Zgodnie z art. 46 w/w ustawy przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu przedstawienie przewidywanego wpływu i skutków realizacji projektu Studium na środowisko.

W prognozie przedstawiono charakterystykę obszaru i aktualny stan środowiska:

- położenia administracyjne: Gmina Zawonia położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego i jest najbardziej wysuniętą na wschód gminą wiejską powiatu trzebnickiego. W skład Gminy Zawonia wchodzi łącznie 28 miejscowości, w tym 23 sołectwa. Miejscowość Zawonia, pełniąca funkcję ośrodka administracyjnego Gminy, jest położona w odległości 9 km od miasta Trzebnicy i 27 km od miasta Wrocławia.
- sposób zagospodarowania i użytkowania terenu: Na terenie gminy dominują obszary rolne, zajmujące ponad 55% ogólnej powierzchni gminy, występujące głównie w południowej części gminy. Drugą pod względem wielkości grupę stanowią lasy, które zajmują prawie 39% ogólnej powierzchni gminy. Pozostałe tereny stanowią tereny zainwestowane, tj. układ komunikacyjny i zabudowania.
- gleby,
- złoża kopalin
- wody podziemne i powierzchniowe
- zagrożenie powodziowe
- warunki klimatyczne
- walory przyrodnicze i krajobrazowe
- powietrze atmosferyczne

Prognoza oddziaływania na środowisko

- klimat akustyczny
- promieniowanie elektromagnetyczne

Jak wynika z *Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [2] Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Dla obszaru opracowania aktualnie obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawonia, które zostało uchwalone Uchwałą nr XXVI/182/2009 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 listopada 2009 r. ze zm.

Zasadność opracowania nowego studium wynika z potrzeby posiadania przez gminę aktualnego dokumentu określającego politykę przestrzenną Gminy Zawonia, służącego jako podstawa do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niezbędne jest dostosowanie zapisów do aktualnych wymogów prawnych. W ostatnich latach nastąpiły znaczne modyfikacje obowiązujących przepisów prawa, które są bezpośrednio lub pośrednio powiązane z dokumentami planistycznymi.

Ponadto nastąpiły zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy wynikające z wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także wpłynęły wnioski o dokonanie zmian obowiązującego studium.

Studium składa się z:

- Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego
- Kierunków zagospodarowania przestrzennego

W przypadku braku realizacji projektu Studium, Gmina Zawonia będzie rozwijać się w oparciu o obecnie obowiązujący dokument przyjęty Uchwałą nr XXVI/182/2009 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 listopada 2009 r. ze zm. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawonia, aktualnie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

Przewidywane oddziaływanie ustaleń Studium na poszczególne elementy środowiska i ich wzajemne powiązanie określono w odniesieniu do wydzielonych obszarów przeznaczeń. Przyjęto jednak, że realizacja nowych inwestycji czy przebudowa i modernizacja istniejącej zabudowy realizowana będzie zgodnie z obowiązującym przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska oraz z wykorzystaniem odpowiednich technologii w zakresie ograniczania uciążliwości. Pozwoli to na ograniczenie potencjalnych uciążliwości i obciążenia środowiska. Niemniej jednak rozwój zainwestowania będzie wywierać pewien wpływ na środowisko. Dokonanie oceny oddziaływania na środowisko jest jednak problematyczne z uwagi na charakter projektowanego dokumentu planistycznego, który nie przedstawia konkretnych założeń inwestycyjnych a jedynie kierunki zagospodarowania

Prognoza oddziaływania na środowisko

terenu. Nie znane są również warunki prowadzenia inwestycji w poszczególnych obszarach. Biorąc powyższe pod uwagę, w Prognozie oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie poszczególnych obszarów przeznaczeń na:

- *obszary cenne przyrodniczo*
- *różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta*
- *ludzi*
- *wodę*
- *powietrze i klimat*
- *powierzchnię ziemi i krajobraz*
- *zasoby naturalne*
- *zabytki oraz dobra materialne*

Dokonano kategoryzacji wprowadzonych w Studium obszarów przeznaczeń pod kątem potencjalnych uciążliwości i zagrożeń dla środowiska, jakie niesie za sobą realizacja zapisów projektowanego Studium.

Wydzielono cztery kategorie:

1. *obszary o korzystnym oddziaływaniu (brak uciążliwości dla środowiska)*
2. *obszary o nieznacznym oddziaływaniu (nieznaczące uciążliwości dla środowiska)*
3. *obszary o umiarkowanym oddziaływaniu (uciążliwości dla środowiska)*
4. *obszary o znaczącym oddziaływaniu (uciążliwości i zagrożenia dla środowiska)*

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko przedmiotowego projektu Studium pozwoliła na stwierdzenie braku znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

Zapisy projektu Studium zawierają między innymi zapisy:

- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji

W niniejszej prognozie przedstawiono rozwiązania uzupełniające te zapisy mające na celu zapobieganie i ograniczenie potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji projektu Studium.

16. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

[1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 poz. 283 z późn. zm.)

[2] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.)

[3] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 poz. 55)

[4] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochronie gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r., poz. 1409)

[5] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014, poz. 1408)

[6] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016r., poz. 2183)

[7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014r., poz. 1713)

[8] Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003r., nr 192, poz.1883)

[9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014r., poz. 112)

[10] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 310)